

עפ"ת (חיפה) 32837-08-17 - נעמה עמר הדני נ' מדינת ישראל

עפ"ת (חיפה) 32837-08-17 - נעמה עמר הדני נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עפ"ת (חיפה) 32837-08-17

נעמה עמר הדני

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[24.01.2018]

כבוד השופט אמיר טובי

החלטה

1. בפניי בקשה לביטול פסק דין שניתן בתיק זה בהעדר המערערת ביום 26.9.2017, ולפיו נמחק הערעור מחמת חוסר התייצבות. הבקשה הוגשה תחילה לנשיא בית המשפט המחוזי, אך בהמשך הועברה לטיפול, בהתאם להחלטתו, תוך שצוין כי בקשה לביטול פסק דין צריכה להתברר בפני המותב שנתן את פסק הדין. הבקשה לא טופלה בזמנו בסמוך להגשתה עקב היותי בשבתון.
2. הערעור הוגש כנגד החלטת בית משפט השלום לתעבורה בחיפה (כב' השופט א' קאופמן) מיום 2.8.2017 לפיה נדחתה בקשת המערערת להארכת המועד להישפט בגין דו"ח מיום 12.6.2015.
3. בבקשה המונחת בפניי טענה המערערת כי לא התייצבה לדיון בערעור בשל מחלת בנה התינוק ומגוריה בשדה בוקר, מרחק של ארבע שעות נסיעה מחיפה. עוד הלינה המערערת על כך שלא ניתנה הזדמנות לאביה, שהופיע לדיון, לטעון בשמה ולהסביר את פשר העדרה. לגופו של עניין טענה כי היא נענשה על עבירת תנועה אותה לא ביצעה כלל, שכן במועד העבירה היא שהתה בחו"ל.
4. המסגרת הנורמטיבית של הדיון מצויה בסעיף 208א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ"); המונה שני טעמים המצדיקים ביטול פסק דין שניתן בהעדר - קיום סיבה מוצדקת לאי התייצבותו של המערער למשפטו או שביטול פסק הדין דרוש על מנת למנוע עיוות דין. מדובר בתנאים שאינם מצטברים במובן זה שאם עלול להיגרם עיוות דין למערער עקב הותרת פסק הדין על כנו, ייעתר בית המשפט לבקשתו ויורה על ביטולו של פסק הדין אף אם לא הוצגה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו (ראו רע"פ 9142/01 איטליא נ' מדינת ישראל פ"ד נז(6), 793).

5. בדיון שהתקיים בפניי ביום 26.9.2017, במועד בו ניתן פסק הדין, התייצב אביה של המערערת וביקש לייצג את בתו. לדבריו, הוא סבר כי יוכל לייצגה כפי שאף עשה בבית משפט השלום. לא הוצג כל הסבר באותו מועד מדוע לא התייצבה המערערת בעצמה. אני דוחה את טענת המערערת לפיה לא אפשר בית המשפט לאביה להסביר את פשר העדרותה מן הדיון. די לעיין בפרוטוקול על מנת להיווכח כי לאביה ניתנה זכות הדיבור, הגם שלא היה לו כל מעמד בדיון והוא טען את שטען מבלי לציין דבר על אודות נבצרות בתו המערערת מלהתייצב לדיון מפאת מחלת בנה התינוק. בנסיבות אלה, הוריתי על מחיקת הערעור, כאמור, בהעדר התייצבות.
6. בבקשה שהוגשה לביטול פסק הדין הועלתה לראשונה הטענה כי העדרותה של המערערת מהדיון נעוצה במחלת בנה התינוק בן 3 חודשים ומגוריה בשדה בוקר, מרחק של ארבע שעות נסיעה מחיפה. לבקשתה צירפה המערערת אישור רפואי מיום 27.9.2017 אשר ניתן למפרע לתקופה מיום 24.9.2017 עד 27.9.2017. אף אם אתעלם מהתאריך בו הוצאה התעודה הרפואית, לא היתה כל הצדקה לכך שלא הוגשה כל בקשה מבעוד מועד לדחיית הדיון. ניתן היה בפעולה פשוטה של משלח בקשה בפקס לעתור לדחיית הדיון בפני בית המשפט. תמוהה בעיניי העובדה שדבר מחלתו של בנה התינוק של המערערת לא צויין כלל על ידי אביה שהתייצב בבית המשפט. בכל מקרה, בהעדר בקשה מתאימה לדחיית הדיון והחלטה שיפוטית בנדון, לא היתה כל הצדקה לאי התייצבות המערערת.
7. החלטתו של בית משפט קמא, עליה נסוב הערעור, התייחסה כאמור לבקשה להארכת המועד להישפט בגין דו"ח שניתן ביום 12.6.2015. המערערת אישרה כי קיבלה את הדו"ח ואף שילמה את הקנס שבצידו אך טענה כי מי שנהג ברכב היה אחיה וכי היא פנתה למשטרה סמוך לאחר קבלת הדו"ח לצורך הסבתו, אולם כל פניויה נדחו. בהחלטתו, הפנה בית משפט קמא להלכה לפיה הארכת מועד להישפט לאחר תשלום הקנס אפשרית מקום שאדם לא ידע ולא יכול היה לדעת על ההליך נגדו. לא זה המקרה בענייננו, שכן המערערת מאשרת קבלת הדו"ח לידיה. עוד הוסיף בית המשפט קמא כי הבקשה הוגשה אגב שיהוי בלתי סביר שכן על אף שהמערערת החלה בהתכתבויות עם המשטרה כבר בשנת 2015, הרי שבקשתה הוגשה שנה וחצי לאחר מכן. בשולי החלטתו ציין בית המשפט כי אינו מתעלם מן העובדה שאחיה של המערערת היה שותף לבעלות ברכב אך הוסיף כי אין ליתן לעובדה זו משקל משמעותי, שכן הדו"ח הגיע על שמה של המערערת והעובדה כי יש בעלים משותף ברכב אינה רלוונטית.
- בערעור שהונח בפניי העלתה המערערת טענה חדשה ולפיה, לאחר מתן החלטתו של בית משפט קמא, התחוויר לה כי במועד ביצוע העבירה היא כלל לא שהתה בארץ. מסיבה זו, סבורה המערערת כי יש מקום לבטל את הרשעתה.
8. משלא מצאתי הצדקה להעדרות המערערת מהדיון בפניי, נותר לבחון את השאלה באם הותרת פסק הדין בעינו עלולה לגרום לעיוות דין. לדעתי התשובה לכך שלילית.
9. ראשית, אפנה לשיהוי בהגשת הבקשה להישפט שהוגשה על ידי המערערת. מדובר בבקשה שהוגשה ביום 2.7.2017 והתייחסה לדו"ח שניתן כשנתיים קודם לכן ביום 12.6.2015. די היה בשיהוי זה בהגשת הבקשה כדי להוביל לדחייתה. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו ברע"פ 9580/11 יוסף נ' מדינת ישראל (27.12.2011):

"כפי שציין בית משפט השלום לתעבורה וכפי ששב וציין בית המשפט המחוזי, על המבקש להסב דוח על שמו של זולתו באיחור כה ניכר, ליתן הסבר לפשר השיהוי. המבקש נמנע בשתי הערכאות להסביר מדוע איחר באופן כה ניכר בבקשתו להסבת הדוח, והסבר אינו בנמצא אף בבקשת רשות הערעור; גם לא הובאו 'נימוקים מיוחדים אחרים' (סעיף 230). בקשת המבקש לזנוח את הפרוצדורה ולהתמקד במהות, שובת לב ככל שתהא, אין בה כל ממש, שכן אם תתקבל טענתו, משמעות הדבר שלא יהא לכך סוף, ובקשות הסבה יוכלו להיות מוגשות ללא תלות בזמן ביצוע העבירה. אין להלום דבר זה, ולא זו היתה כוונת המחוקק ביצירת האפשרות של עבירות ברירת משפט".

עוד אני רואה להפנות לפסק דינו של בית המשפט ברע"פ 2096/07 כוכבי נ' מדינת ישראל (1.5.2007), שם נקבע כי: "על הסוגיה חולשות הוראותיו של סעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי, כמו גם הכללים הנוהגים ברגיל באשר להידרשות מחודשת להרשעה חלוטה בפלילים. אלה גם אלה סוללים בפני אדם, אשר קנס הושת עליו בגין עבירת תעבורה שביצע, לרבות בפני מי ששילם את הקנס, דרכים שונות להתגונן בפני הרשעה או לשנות ממנה. בחלקן מוגבלות הפעולות בזמן, וזאת משיקולים של סופיות הדין ושל יעילות ההליך..." (ההדגשה שלי - א.ט.).

10. בענייננו, לא הציגה המערערת כל טעם משכנע לפשר האיחור בהגשת בקשתה. לא מדובר בשיהוי של מה בכך, שכן פרק הזמן של שנתיים הינו ארוך למדי ובהעדר הסבר מוצדק מדוע לא הוגשה הבקשה במועד, דינה היה ממילא להידחות. יוער בהקשר זה כי לא נהיר לי כיצד זה נעלם מידיעתה של המערערת כי במועד ביצוע העבירה, היא עצמה שהתה בחו"ל ומדוע עובדה זו הועלתה לראשונה רק בשלב הערעור שעה שניתן וצריך היה להעלותה בהזדמנות הראשונה. ניתן היה לצפות שהמערערת תזדעק מייד עם קבלת הדו"ח ותודיע למשטרה כי באותו מועד היא שהתה בחו"ל וכי אחיה הוא שעשה שימוש ברכב. תחת זאת, שילמה המערערת את הקנס בצדו של הדו"ח, וכשבקשה לחזור בה מהודייתה הגלומה בתשלום הקנס (סעיף 229(ח) לחסד"פ), הסתפקה בטענה כי הבעלות ברכב משותפת לה ולאחיה, מבלי להזכיר דבר על אודות היותה בחו"ל במועד ביצוע העבירה. כאמור, רק בשלב הערעור "נזכרה" המערערת לטעון טענתה לעניין זה. התנהלות זו אינה עולה בקנה אחד עם כוונת המחוקק ביצירת האפשרות של ברירת משפט, שבבסיסה הרצון לפשט הליכים ולקצרם.

11. אם לא די בכך, הרי שבהתאם לסעיף 9(א) לחסד"פ, תקופת ההתיישנות של עבירות מסוג חטא, לרבות עבירות תנועה, היא שנה מיום ביצוע העבירה. על כן, התעלמות מהאיחור והתרת הרסן לכל המבקש לעתור להסבה בכל עת שיחפוץ, משמעותה המעשית היא התיישנותה של העבירה נשוא הדו"ח. הוא הדין בענייננו, שעה שחלפו למעלה משנתיים מאז ביצוע העבירה. מתן האפשרות למערערת לחזור בה מהודייתה משמעה שלא תתאפשר הגשת כתב אישום כנגד אחיה, מי שנטען כי נהג ברכב במועד העבירה, מחמת התיישנות. כפי שנאמר, לא מדובר בעניין של פרוצדורה בלבד מול מהות אלא חלק ממהות ההליך.

12. משלא מצאתי כי הותרת פסק הדין על כנו תוביל לעיוות דין, נשמט היסוד תחת הבקשה לביטולו. לפיכך, אני מורה על דחיית הבקשה.

ניתנה היום, ח' שבט תשע"ח, 24 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.